

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

21. De pignoribus & aliis cautionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

neque in dotem dare, nisi ipsa Mulier in dotem concedat, *d. tit. 9. §. donare & tit. 13. Feud. 2.* nec permutare, *d. tit. 55. Feud. 2.* nec in emphyteum concedere, *d. tit. 9. §. donare, & tit. 55. Feud. 2.* nec in solutum dare, *d. tit. 9. §. 52. & 55. Feud. 2.* nec testamento relinquere, aut legare, *tit. 8. Feud. 1.* Hæc verò omnia potest cum consensu Domini directi expresso, aut saltem tacito, *tit. 13. §. fin. Feud. 1. Rosenthal de Feud. c. 9. concl. 26.*

§. XI.

11 *Contraria feudi sunt modi, quibus dissolvitur, & semel constitutum amittitur; id quod contingit vel ex persona Domini, vel ex persona Vasalli, vel ex re ipsa.*

Ex persona Domini feudum finitur, si ad eum statum perveniat, ut nullo existente propinquo fiscus eidem succedat: quippe hic Vasallus præfertur, consequenter cessat possidere jure feudi, ac impostum suo jure, tanquam allodium, atq; ein freyegenes Gut / possidet. Vult. de Feud. c. 11 n. 7. Sine dubio ideo: quia dominium directum non fuit sepatatum & reservatum fisco, sed propinquis tantum, consequenter his deficientibus consolidatur cum dominio utili penes Vasallum existente.

12 *Ex parte Vasalli finitur I. si moriatur absque hæredibus feudilibus, illis scilicet, qui de jure succedere possunt: tunc enim feudum Domino aperitur, id est, cum dominio directo consolidatur. 1. Feud. 18. 2. Feud. 15. & 26. II. Si feudum refuset, seu renuntiet. Vasallus namque pro lubito dominium utile Domino etiam invito iterum cedere, & resignare potest. 2. Feud. 38. propterea: quia feudum est beneficium præcipue in favorem Vasalli concessum, cui proinde liberè renuntiandi potestatem tribuit l. 29. C. de Pañ. Dil. sentit Panorm. inc. 1. h. t. arg. l. 5. C. de O. & d. Sanè si extraneo cedatur, consensus Do-*

mini interveniat, oportet, cum talis refutatio sit alienationis species. Struv. S. F. F. c. 12. aphor. 14. & c. 13. aph. 1. & seq. III. si Vasallus faciat id, quod de jure non est faciendum, puta, si invito Domino rem alienet, vel si in Dominum delinquat, & feloniam, seu ingratitude directè, vel indirectè in eundem admittat juxta *jur. a n. 49. citata.* IV. si omitat, quod est faciendum, ut si Vasallus debita servitia recuset: si Dominum in acie deserat: si gravem jacturam, quæ Domino imminet, sciens non avertat: si intra annum & diem investituram non petat: si per longissimum tempus dominium utile negligat, Struv. S. F. F. c. 10. aphor. 9. n. 3.

Ex ipsa re feudum extinguitur, si res feudalis incendio, casmate, aut belli calamitate pereat. Ratio ex natura ususfructus petitur: quia non tantum merus ususfructus est, sed dominium in feudo, igitur non sicut ususfructus ædium cessat eis exultis. §. 3. Inst. de Usufr. sic & jus feudi, sed remanet illud in area jure domini, ac in ipsa area. Struv. in Syntag. Jur. feud. c. 15. aph. 4.

TITULUS XXI.

De Pignoribus, & aliis Cautionibus.

DEnique quoddam *jus in re* transfertur per pignora, de quibus, ut & de Cautionibus h. t. agitur.

Pars I.

De Pignoribus.

SUMMARIA.

1. 2. 3. Pignus, quid nominis? 4. quid rei? 5. usq; 13. quotuplex? 13. Quæ origo? 14. 15. A quibus? 16. usque 22. & in quibus rebus constituitur? 22. Assignatur forma pignoris. 23. Quid

Bb 3

At pactum legis commissoria, & an sit licitum? 14. Quid anticreptis, & quo jure prohibita? 25. Finis pignoris. 26. Que ex pignore oriatur obligatio? 27. qua actio. 28. Que remedia petitoria? 29. possessoria ex jure pignoris competant? 30. de jure pignus retinendi. 31. & distrahendi. 32. Quinam potiores pignore? 33. 34. Quibus modis pignus solvatur?

§. I.

1 **P**ignus à pugno dicitur, quasi res, quæ pignori datur, pugno, sive manu tradatur. Unde etiam videri potest, verum esse, pignus propriè rei mobilis constitui, ut ait Cajus JC. in l. plebs. 238. §. 2. ff. de V. S.. At hæc vox potiùs allusionem quandam, quàm veram etymologiam continet, siquidem non obstante hæc allusione pignora etiam vocantur, quæ manu non traduntur: & non solum rei mobilis, sed etiam rei immobilis, veluti fundi, aut ædium pignus contrahi potest. per l. 8. §. 5. ff. de Transact. l. 2. §. fin. ff. de Relig. & sumpt. fur. l. 39. ff. de Pign. act. l. 1. §. 2. l. 23. ff. h. t. l. 9. C. Eod. Clariss. D. Frid. Ernest. à Somering. ad Inst. Quib. mod. re contr. oblig. num. 41.

§. II.

2 Pro Synonymis pignus agnoscit hypothecam. l. 5. §. 1. ff. h. t. vadium. c. 1. h. t. gageriam: c. 1. de Feud. & ibi Gonzal. & c. consultum. 2. Feud. 8. §. ult. vernaculâ appellatur etiam Pfand / quasi behand. Wehner in observ. pract. V. Pfand.

§. III.

3 Pignus tripliciter sumitur. I. pro ipsa re oppignorata. tot. tit. ff. & C. de Distrab. pign. II. pro jure reali, quod creditor in re oppignorata habet. tot. tit. ff. & C. Qui potiores in pignore. III. Pro ipsa rei oppignoratione. l. 1. §. fin. ff. de Pact. In quo sensu hic potissimum accipitur, &

§. IV.

4 **D**efinitur pignus in genere, quòd sit conventio, quâ res aliqua obligatur creditori in securitatem debiti.

§. V.

Dividitur pignus I. in pignus in specie, & hypothecam. Pignus in specie te perficitur, cum scilicet res à debitore ipsi creditori pro securitate debiti traditur, & donec ei debitum solvatur, obligatur per §. fin. & ibi DD. Inst. Quib. mod. re contrab. oblig. Econtra hypotheca contrahitur solo consensu: neque enim certa verborum forma, neque scriptura, neque actualis rei traditio etiam ficta requiritur, sed solâ voluntate, & consensu debitoris rem suam obligare volentis constituitur, & jure Prætorio jus reale in rebus hypothecatis creditori acquiritur, utur aliâs spectato jure Civili pacto & solâ conventionione jus tantum ad rem detur. Videatur text. l. 4. ff. h. t.

Porro hypotheca & pignus in specie partim conveniunt, partim differunt. Conveniunt primo, quòd jus reale acquiratur in utroque. Secundo, quoad jus distrahendi. Tertio, quòd pro utroque detur actio hypothecaria, & hoc intellectu Marcellus ait in l. 5. §. 1. ff. h. t. pignus & hypothecam tantum nominis solum differre. Differunt tum causâ efficiente: quia pignus est juris Civilis, hypotheca autem Prætorii; tum materiâ: quia illud ferè in mobilibus, hæc in immobilibus constituitur, quod tamen, ut insinuavimus, perpetuum non est: tum formâ: quia pignus actuali rei traditione, hypotheca verò non aliter, quàm pacto & nudâ conventionione constituitur; tum denique effectu quantum ad actiones; quoniam pignoratitia est actio personalis, hypothecaria autem realis. Nec tamen hæc actiones differunt quantum ad formulam hypothecariam, quam Prætor etiam ad pignora extendit.

II. Dividitur Pignus in expressum & tacitum.

Expressum est, quòd sit expressâ partium conventionione de re oppignoranda. Estque aut generale, aut speciale.

Pignus, ac hypotheca generalis est I. quando debitor omnia sua bona simpliciter obligat Creditori; quo pignoris genere veniunt omnia bona tam mobilia, quam immobilia, tam presentia, quam futura: l. 4. l. fin. C. *Quæ res pignori obligari*. & etiam jura, actiones, ac nomina, omniaque, quæ in bonis aliquis esse videntur. l. 49. ff. de V. S. II. quando debitor nominatim creditori obligat bona sua mobilia, & immobilia: seine Haab und Güter / ligend / und fahrendt. Et tunc in eo pignore non continentur jura, actiones & nomina debitorum, ut quæ constituunt certam speciem bonorum distinctam à mobilibus, & immobilibus. l. 7. §. 4. ff. de Penultio. Stryk. de cautel. contract. sect. 2. c. 4. §. 15. Dissentit Struvius Exercit. 26. ch. 20. III. Quando debitor obligat bona sua vel mobilia tantum, vel immobilia tantum. Et hoc casu à fortiori excluduntur nomina, actiones & jura. Certè quoquo modo generalis sit obligatio bonorum, ea non complectitur, quæ verisimiliter quisquam specialiter obligaturus non fuisset; veluti sunt vestes quotidianæ, libri Studioforum, Suppellex, & alia ad usum quotidianum necessaria. l. 6. §. 2. & seq. ff. h. t.

Pignus, seu hypotheca specialis est, quæ in re certa, vel specie constituitur; puta in domo, area, agro, item universitate corporum, ut grege. l. 13. & 34. ff. h. t. Quamvis autem hac specialis oppignoratio ad alia, quam de quibus conventum est, non extendatur, nihilominus tamen ea continet, quæ vel accedunt rei oppignoratae, ut pars fundo per alluvionem: l. 16. ff. Eod. ususfructus proprietati per consolidationem: l. 18. ff. Eod. domus areae per inædificationem: d. l. 16. §. 2. vel quæ ex re oppignorata nascuntur, ut parvus ancillarum, foetus pecorum &c. l. 21. §. 1. l. 26. §. fin. ff. Eod. cum accessorium sequatur naturam principalis: c. 42. de

Reg. Jur. in 6. & incrementum rei non sit diversum ab ipsa re, quam auget l. 4. ff. de Jur. dot.

Tacitum pignus est, quod sine expressa hominum conventionione inducitur. Estque aut *conventionale, aut legale*.

Conventionale dicitur, quod solo tacito consensu partium, ac re ipsa contrahitur; quale constituitur Domino in rebus in prædium urbanum illatis, vel investis, non solum pro pensione, sed etiam pro deterioratione ipsius rei locatae. l. 2. & 4. ff. in quibus caus. pign. tacit. l. fin. C. Eod. Modò eò animò & mente inducitur fuerint, ut ibidem quasi perpetuo sint l. 7. §. 1. ff. in quibus causis pign. tac. Aliud obtinet in rebus in prædium rusticum investis: ut enim hæ obligatae sint, non sufficit nudum factum illationis, sed insuper expressa conventio requiritur per §. 3. Inst. de Interdict. l. 4. & 6. ff. & l. 5. C. in quibus caus. pign. tacit. tamen si fructus in prædio locato nati ob mercedem Domino fundi tacite intelligantur pignori esse sine expressa conventionione. d. l. 7. ff. & l. 3. C. Eod.

Pignus legale est, quod citra ullum hominis factum à sola lege immediate constituitur. Constituitur autem I. fisco in bonis Debitorum, Officialium, & Administratorum suorum ex causa tributorum. l. 1. C. in quibus caus. pign. tac. l. 46. §. 3. ff. de Jure fisci. II. Civitati in bonis administratoris. per l. fin. C. quo quisque ord. conven. III. Marito in bonis uxoris pro dote danda, & uxori in bonis mariti pro eadem restituenda. l. un. §. 2. C. de Rei uxoria act. l. 8. C. de Jure dot. Novell. 97. c. 2. IV. Pupillo & Minori in omnibus bonis Tutorum vel Curatorum suorum, si contingat eos malè administrare tutelam, vel curatellam. l. pro officio 20. C. de Administrat. tutor. nec non Ecclesiis, Collegiis, aliisque locis piis, quæ jure minorum gaudent, in bonis Prælatorum, & Administratorum. Gloss. in c. 5. V. obligata h. t. V. Liberis prior:

prioris matrimonii in bonis tam Patris, quam Matris ad secunda vota transeuntis ratione bonorum, quæ ex priori matrimonio ad eos pervenerunt. l. 8. §. 4. C. de Secund. nupt. VI. Legatariis, & Fideicommissariis ratione relictæ in rebus à Testatore provenientius. §. 2. Inst. de Legat. l. 1. C. communia de legat. VII. Redemptori in servo, quem ab hostibus redemit. l. 20. §. 1. ff. Qui testam. fac. poss. l. 12. §. 12. l. 15. §. 21. ff. de captiv. & postlim. revers. VIII. Creditori mutuanti quid in refectionem & conservationem ædium. l. 1. §. 5. & 6. ff. In quibus caus. pign. tac. IX. Pupillo in re empta ex pecunia Pupillari l. 7. ubi Gloss. ff. Qui pot. in pign. X. Venditori in re vendita contra emptorem, usque dum de pretio integrè illis satisfecerit. l. 31. §. 8. ff. de Edil. edict. l. 13. §. 8. ff. de Act. empt. l. 22. ff. de Heredit. vend.

12 II. Pignus in latiori sensu acceptum dividitur in voluntarium; & necessarium. *Voluntarium est*, quod constituitur per voluntatem debitoris creditori. Et constituitur vel per ultimam voluntatem, si testator rem aliquam pignori, vel hypothecæ creditori esse jubeat. l. 26. ff. de Pignorat. act. vel per conventionem, seu actum inter vivos, estque vel pignus in specie, vel hypotheca, ut ex dictis patet. *Necessarium est*, quod auctoritate, seu imperio Magistratus constituitur, estque vel *Pretorium, vel Judiciale*. *Pretorium* dicitur, quod per inmissionem ex primo decreto in possessionem, vel quasi possessionem rerum debitoris ex causa legatorum, damni infecti, novi operis nuntiationis, & aliâ quavis causâ legitimâ, puta propter absentiam, contumaciam, vel frustrationem adversarii inducitur. l. 1. & 2. Cod. de Prator. pign. l. 7. §. 1. & seq. ff. Quib. ex caus. in possess. eatur. l. 3. §. 1. ff. de Reb. eor. qui sub tutel. c. tua fraternitatis. Ut lite non contestata. *Judiciale* vocatur, cum iudex in causa iudicati definitivam sen-

tentiam à selatam executioni mandat, captione & distractione pignorum ex bonis condemnati. *101. tit. C. Si in causa judic. pign. l. 10. ff. Qui pot. in pign.* incipiendo à mobilibus, iisque deficientibus, vel non sufficientibus ad immobilia & nomina procedendo. l. 15. §. 2. ff. de Re judic.

§. VI.

Causa efficiens Pignoris alia est remota, alia proxima.

Remota est jus Gentium §. 2. in fin. Inst. de J. N. G. & C. l. 5. ff. de J. & F. ubi asseritur ex jure Gentium omnes pene contractus prodisse: & obligationes institutas esse, exceptis quibusdam, quæ à jure civili introductæ sunt; cui regulæ standum puto, donec de exceptione clarè doceatur.

Proxima est Lex, aut Homo. *Lex* vel sola introducit pignus in bonis debitoris, vel etiam admixto facto hominis. *Homo* vel publicus est, vel privatus. *Homo publicus*, id est, Magistratus constituit pignus vel decretâ missione in possessionem bonorum; vel captis bonis ejus, qui condemnatus est, in ordine ad exequendum judicatum. *Privatus* pignus introducit vel per ultimam voluntatem, vel per actum inter vivos, & hoc modo, vel per contractum pignoratitium, vel per pactum legitimum hypothecæ, ut satis constat ex dictis.

Porro privatus pignus dare potest, qui est Dominus, & habet liberam rerum administrationem. l. 2. & 6. C. Si res aliena pignori. Quod referuntur Emphyteuta: l. 31. ff. h. t. Superficiarius: l. 13. §. 3. ff. Eod. non Valerius 2. Feud. §. 2. Socius in re communi. l. un. C. Si res commun. pign. sed pro parte sua tantum. l. 7. C. commun. utr. jud. Et qui alterius patrimonii administrationem habet, ac Domini loco est. l. 11. §. 5. l. 16. ff. de Pignorat. act. Quod spectant Possessor bonæ fidei, cui competit actio Publiciana. l. 18. l. 25. §. 1.

§. I. ff. h. t. Tutor & Curator: l. 16. ff. de Pignorat. act. item Procurator, si vel speciale ad hoc mandatum habet, vel saltem generale cum libera l. 11. §. ult. ff. Eod. juncta l. 58. ff. de Procurat.

§. VII.

16 *Materia*, seu *objectum* pignoris sunt res quæ oppignorantur. Possunt autem oppignorari res omnes sive mobiles, sive immobiliæ. l. 1. §. 1. l. 16. l. 27. ff. *Quæ res pignori*, sive corporales, sive incorporales, ut nominè vulgò *Schuld & Forderungen* l. 13. §. 2. ff. h. t. l. 4. C. *Quæ res pign.* Sunt tamen aliæ, quæ simpliciter; aliæ, quæ secundum quid pignori vel hypothecæ dari prohibentur.

17 *Simpliciter* pignori obligari nequeunt res sacre, sanctæ, religiosæ. l. 2. C. de Relig. & sumptib. fun. l. 3. C. *Quæ res pign. oblig.* l. 21. C. de SS. Eccles. Nam ut earum nullum commercium, & alienatio, sic neque pignus, aut hypotheca. l. 1. §. 2. ff. *Quæ res pignori dari.* Nisi in casibus urgentissimæ necessitatis expressis in d. l. 21. & c. 1. h. t. c. *aurum causâ* l. 2. q. 2. Similiter nec rei publicis usibus expositæ, ut fori, theatri &c. ut emptio & stipulatio, sic oppignoratio utilis est. l. 9. §. 1. ff. h. t. l. 2. ff. & §. fin. *Inst. de Empt. vend.* §. 2. *Inst. de inutil. stipul.* Eodem in numero est liber homo, qui pignoris nexum respuit. c. 2. h. t. l. 6. C. *Quæ res pignori.* Imò qui sciens liberum hominem pignori accipit, debitò cadit, incurritque pœnam corporalem, vel relegationem. *auth. imò à debito.* C. de O. & A.

18 *Secundum quid* pignori dari nequeunt res, quæ aliàs pignoris nexum recipiunt, sed vel propter interesse alterius, vel favorem Domini, vel conditionem rei prohibentur.

Propter interesse alterius Vassallus feudum sine permissione Domini, ne quidem quoad partem oppignorare potest. *tit. 52. & 55. Feud. 2.* quamvis id ipsi olim quoad dimi-

diam & minimam partem concessum fuerit. 2. *Feud. tit. 73.* Similiter res litigiosas, ut alienare, ita & oppignorare non licet. l. 1. §. fin. ff. *Quæ res pignori.* l. 2. & fin. C. de Litigios. Jura item, & servitutes urbanorum prædiorum pignori obligari nequeunt. l. 11. §. ult. ff. h. t. Quod ipsum de servitutibus prædiorum rusticorum statuit Donell. *tr. de Pignorib.* c. 8. Planè ususfructus tam à Domino proprietatis, quam ab Usufructuario pignori, hypothecæ dari potest. d. l. 11. §. 2. l. 15. in pr. ff. h. t. l. 2. C. de Usufr. Usuarius tamen usum, quem in re habet, ut vendere nequit, ita nec obligare. §. 1. ubi DD. *Inst. de Usu, & habit.*

Propter favorem Domini inutiliter pignori 19 obligantur res pupillares. l. 22. C. de Administr. tutor. sicut tamen ob utilitatem ex Magistratûs decreto earum alienatio quandoque permittitur. l. 1. ff. de Reb. eor. qui sub. tut. sic quoque oppignoratio. l. si convenerit. §. ult. ff. de pignorat. act. Fundus item dotali, ne consentiente quidem uxore, à marito obligari potest. l. un. §. 15. C. de Rei uxor act. Quod fallit in bonis dotalibus mobilibus arg. l. 3. §. 2. ff. de Suis, & legit. l. et si. 3. C. de Jure dot. & immobilibus ultimato datis, quorum periculum statim in maritum transit: l. plerumque 10. in pr. & §. 4. ff. de Jur. dot. l. 5. C. Eod. licet harum rerum hypotheca solutò Matrimonio post l. 30. C. Eod. inutilis sit. Eandem ob causam sine solennitatibus oppignorari nequeunt res Ecclesiæ immobiliæ aut mobiles pretiosæ. c. nulli. §. de Reb. Eccles. non alien. Extravag. ambitiosa. Eod. inter Comm.

In controversiam venit: an tam hypotheca generalis omnium bonorum, quam specialis certæ rei prohibita sit?

Ita existimant Bonacin. *tr. de alienat. q. un. 20 p. 2. num. 23.* & Donatus in *Prax. Regul. tom. 1. p. 2. tr. 14. q. 67. n. 1.* moti d. Extravag. ambitiosa. in qua sicut omnium rerum, & bonorum

norum Ecclesiasticorum alienatio, ita etiam *hypotheca generaliter prohibetur*.

Econtra Panormit. in *d. c. nulli. §. num. 3.* Joan. Andr. *ibid. n. 1.* & alii per illum textum statuunt, specialem duntaxat hypothecam certæ rei Ecclesiasticæ immobilis, vel mobilis pretiosæ esse prohibitam, non etiam generalem, ut ita quotiescunque Prælati alias suam Ecclesiam obligare potest, toties etiam omnia suæ Ecclesiæ bona in genere hypothecare, & obligare possit sine speciali solennitate, aut licentia superioris. Disparitatis ratio est, quia per hypothecam specialem res Ecclesiæ præsentissimo periculo alienationis exponitur: ex quo hæc pignoris natura est, ut si debitor non sit solvendo, creditori ex pignore satisfiat, vel ipsum pignus in solutum cedat. Econtra hypotheca generalis in effectu nihil novi constituit: nam aliàs, quando Ecclesia obligatur, etiam sine hypothecæ constitutione omnia illius bona obligantur, & si aliunde creditoribus satisfieri nequeat, ad alienationem quidem perveniendum est, sed causâ cognitâ à superiore, & solennitatibus debitis adhibitis; quod idem contingit si generaliter omnia bona sit hypothecata: non enim propter hypothecam generalem creditori pro arbitrio hanc, vel illam rem Ecclesiæ occupare, vel distrahere licebit.

Neque obstat, quod in *Extravag. ambitiosa, rerum & bonorum Ecclesiasticorum hypotheca generaliter prohibetur*; quamvis enim omnium rerum, non tamen omnis, id est, tam generalis, quàm specialis prohibetur, sed illa tantum, quæ in jure alienationi æquiparatur, id est, specialis; maximè quia non est cogitandum, S. Pontificem, qui jura tuetur, unò verbò generali antiqua jura corrigere, ac evertere velle: & aliàs speciei, sive speciali constitutioni non derogatur per generalem, sed vice versâ: atqui de jure antiquo tantum specialem, non generalem hypothecam prohibitam

fuisse, satis constat ex *d. c. nulli. §. de Reb. Eccles. alien. vel non.*

Propter rei conditionem invalida est oppignoratio rei alienæ. *l. 2. ff. de Pignorat. act. l. 20. C. Eod. l. 1. 2. 6. & 7. C. Si res alien. pign.* siquidem nemo alteri Jus in re constituere potest, in qua ipse nullum jus habet. *l. 5. ff. de R. J.* Refert tamen, an res simpliciter aliena sit, hoc est, in qua oppignorans nullum jus reale habet, an verò secundum quid tantum sit aliena, hoc est, in qua oppignorans habet aliquod jus reale? Res simpliciter aliena oppignorari potest sub conditione, si facta fuerit debitoris propria. *l. 16. §. 1. ff. de Pignorat. act.* purè non aliter potest, quam sciente, & consentiente, aut ratihabente Domino. *l. 6. C. Si res aliena pignori.* Res aliena secundum quid autem validè oppignoratur ab habente jus in re illa: & ita rectè pignori datur res emphyteutica, aut superficiaria. *d. l. 16. §. 2. & res oppignorata. r. 1. C. Si pignus pignori datum sit.* Confer. Frid. Ernest. à Someting. *ad Inst. Quib. mod. re contrah. oblig. num. 47.* Similiter inutiliter oppignorantur bona constitutioni fideicommissoriae purè, vel conditionate subjecta. *l. fin. §. 2. C. Communia de legat.* item res ad agriculturam destinata; ut servi, boves & instrumenta aratoria. *l. 7. & 8. Auth. Agricultores. C. Qua res pign.* Ex hac enim causa tributorum ratio retardaretur. *l. 5. C. Eod.*

§. VIII.

Forma Pignoris est vel intrinseca, seu essentialis, vel accidentali, seu extrinseca.

Forma essentialis pignoris, ut contractus est, consistit in voluntate debitoris rem suam tradentis in securitatem crediti; ut verò est pactum, stat in nudo consensu debitoris obligantis rem suam. Nec Scriptura de Jure communi requiritur. l. 1. ff. de Pignorat. act.

Ad formam accidentalem Pignoris referenda

renda sunt *Pactum commissorium*, & *antichre-*
sticum.

Pactum commissorium illud est, quò inter debitorem & creditorem convenit, ut debitò intra certum tempus non solutò, res oppignorata pro quantitate debiti creditori committatur, hoc est, ejus fiat. Quia verò huic pacto saepe inest fraus intolerabilis, maximè, ut fit, pro are modico, egente debitore pretiosa mobilia oppignorante, & quodvis pacisci paratò, injustum, iniquum, & usurarium est, sive ab initio, sive ex postfacto adjectum fuerit. *c. 7. h. t. l. 3. C. de Pactis pignorum. Resumat. Polit. de Anno 1577. tit. 20. §. Unde diuvel man in Es fahrung kommt / ut proinde ne quidem per appositum juramentum firmari queat, quamvis debitor ipsum juramentum servare debeat. d. c. 7. h. t. Neque obstat. l. 24. ff. de Pignorat. act.* quia hæc non loquitur de pacto commissorio, sed de actuali venditione pignoris ob moram debitoris in solvendo, restitutò, quòd superest debitori. Confer. Clariss. D. D. Frid. Ernest. à Someting. *ad Inst. Quib. mod. re contr. oblig. sub. n. 51.*

24. *Pactum antichreseo* est conventio, quã creditor jus re oppignorata utendi fruendi in vicem usurarum aris alieni, donec illud solvatur, à debitore datur. *l. 11. §. 1. ff. h. t.* Et hoc pactum, cum fructus rei antichresticæ ultra sortem accipiantur, de *Jure Canon.* damnatur tanquam usurarium. *c. 4. & 6. h. t. c. 1. 2. & 8. de Usuris.* ubi fructus ex re oppignorata percepti in sortem debiti principalis imputari jubentur. *Exceptio* habetur in *c. 1. de Feud.* ubi dicitur Dominum lucrari fructus ex re feudi sibi à vasallo oppignorata: & in *c. 16. de Usuris*, ubi deciditur, Maritum, cui pro dote uxoris sibi debita fundus oppignoratur, ob fructus inde perceptos non teneri minorem dotem acceptare. De *Jure Civili* verò, si fructus ita comparati sint, ut nullus eorum certus existat proventus, justum usurarum

modum quodammodo excedere valent. *l. 14. l. 17. C. de Usuris.* Si verò hic certus sit, vel incertus quidem, excessus autem nimius, quod superest, in sortem computandum erit. *l. 8. ff. In quib. caus. pign. tacit.* P. Engel *de Usur. num. 18.* Clariss. D. Frid. Ernest. à Someting. *l. cit. n. 50.*

§. IX.

Finis Pignoris est securitas crediti. *§. fin. 25 Inst. Quib. mod. re contr. oblig. ibi: quò magis ei (creditori) in tuto sit creditum.*

§. X.

Effectus pignoris alius est, si consideretur *26 ut contractus*; alius, si consideretur *ut jus reale.*

Effectus pignoris, ut est *contractus*, est vel proximus, vel remotus.

Proximus est obligatio tum Creditoris, tum Debitoris. *Creditor* obligatur, solutò debitò rem oppignoratam in specie salvam, & integram cum omnibus fructibus, ac commodis restituere, præstitò dolò, latà, & levi culpà. *§. 4. Inst. Quib. mod. re contr. l. 14. l. 22. §. ult. ff. l. 1. 2. 3. 5. & 7. C. de Pignorat. act.* *Debitor* obligatur ad tradendum pignus idoneum locò rei alienæ, vitiosæ, vel jam tum obligatæ: *l. 9. pr. l. 16. §. 1. l. 32. ff. de Pignorat. act.* ad reparandum damnum occasione pignoris dolò, vel culpà levi illatum: *l. 3. & 31. ff. Eod. & ad refundendas impensas necessarias in rem oppignoratam factas. l. 8. ff. l. 7. C. Eod.*

Remotus est actio pignoratitia directa, & *27 contraria.* *Directa* est actio personalis, quæ competit Debitori ejusque hæredibus adversus creditorem, ejusque hæredes debitò solutò ad rem oppignoratam cum fructibus repetendam. *Contraria* datur Creditori, & ejus hæredibus adversus debitorem, & ejus hæredes ad consequendã indemnitate, & ad præstandum illud, quod pignoris nomine abest.

Effectus pignoris, ut est *jus in re*, sunt tres *28 Primus* est jus persequendi pignus apud quem

quemcunque, sive debitorem, sive tertium existens. Persequitur autem Creditor pignus vel remediis petitoriis, vel possessoriis.

Remedium petitorium est actio hypothecaria, eaque vel *Serviana*, vel *quasi serviana*, aut *hypothecaria de Prætorio pignore*. *Actio serviana*, sic dicta ab Auctore Servio Prætoro, est actio realis, quâ locator prædii rustici res expressâ conventionem à Colono sibi obligatas persequitur. §. 7. *Inst. de Act. Quasi serviana*, seu *hypothecaria in specie* est actio realis, quâ Creditores alii res quaslibet oppignoratas persequuntur. d. §. 7. Actio denique *hypothecaria de prætorio pignore* est actio realis prætorica, quâ Creditores persequuntur res pignore prætorio affectas, & in illorum fraudem alienatas. §. 6. *Inst. Eod.*

29 *Remedia possessoria* sunt *interdictum Salvianum*, quò locator prædii rustici agit adversus Colonum, ad hoc, ut res conventionem expressâ oppignoratas possidere sibi liceat, §. 3. *Inst. de Interdict. & Interdictum, ne vis fiat ei, qui in possessionem missus est*, quod ei competit, qui permisso Judicis in possessionem ivit, nec admittus fuit. l. 1. pr. & §. 5. ff. *Ne vis fiat ei, qui in possessionem &c. & ibi Interpp.*

30 *Alter effectus* est jus retinendi pignus, donec solvatur debitum. Et potest creditor pignus pro uno debito constitutum retinere etiam pro alio, quod sine pignore dedit. l. un. C. *etiam chirographaria pecun.* sicut & pro impensis factis in custodiam, & conservacionem pignoris. l. 8. §. ult. ff. *de pignorat. act.* & totum quoque pignus pro parte debiti nondum soluta. l. 9. §. 3. ff. *Eod.* Quin etiam pro usuris, si in sortem, & usuras simul, vel simpliciter obligatum & acceptum sit. l. 11. §. 3. ff. *Eod.*

31 *Tertius effectus* est jus distrahendi pignus, seu rem obligatam, postquam debitor constitutus est in mora solvendi. l. 7. & 14. C. *de Distract. pignor.* sive per interpellationem Cre-

ditoris. l. 10. C. *h. t. l. 32. ff. de Usur.* sive per lapsum diei solutionis. l. 12. C. *de Cont. & committ. stipul.* Ipsa autem distractionis facultas ex qualitate pacti de alienando, vel non alienando adjecti aestimatur. Si pactum super distractione, & modo distrahendi, standum est pacto. l. 4. ff. *de Pignorat. act.* si nihil de distrahendo pignore actum est, debitori semel denunciatio facienda, & post hanc biennium expectandum est, quò elapsò, si debitor nondum solverit, procedit pignoris venditio. l. 1. §. 1. C. *de Jure domini impetrando.* Si verò pactum sit de non distrahendo, tunc trinà denunciatione per arbitraria intervalla opus est ad distractionem validè & ritè peragendam. d. l. 4. in fin. ff. *de Pignorat. act.* Ratio autem, cur & hoc casu creditori liceat pignus vendere, est, quòd potestas vendendi pignus tacite in fit naturæ pignoris, & quidem separabiliter. DD. ad ff. & C. *de Distract. pignorum.*

Ad effectus pignoris quoque pertinet prælatio Creditorum hypothecariorum, circa quam hæc regula traditur: *qui prior tempore, potior jure*. l. 8. 10. 11. ff. *h. t. l. 7. 8. C. Qui potiores in pign.* licet posteriori res prius sit tradita. l. 12. §. fin. ff. *Eod.* & sive hypothecarii sint generis ejusdem, sive diversi. l. 2. & 3. §. 1. ff. l. 2. l. 6. C. *Eod.* & non tantum in sorte principali, sed etiam in usuris saltem licitis. l. 18. ff. *Eod.* Mynsing. cent. 1. observ. 59. in pr.

Fallit autem regula, quando Creditores alii sunt privilegiati, alii non; illi enim his, tempore etiam prioribus præferuntur. l. 5. l. 6. ff. l. ff. C. *Qui potiores in pign.* Ita I. præferuntur fisco quoad tributa collectas, & annonam publicam. l. 1. & 4. C. *In quib. caus. pign. vel hyp.* l. 1. & 2. C. *Si prop. publ. pens.* II Pupillus, cujus nummis aliqua res comparata est. l. 7. ff. *Qui potiores in pign.* III. Mulier favore dotis, ita quidem, ut hæc potior sit omnibus Mariti Creditoribus, etiam habentibus hypothecam anteriorem expressam propter sextum gent-

generalem in l. 12. C. Eod. Fachin lib. 3. con-
trou. c. 99. Mynsing Cent. 4. obseruat. 19.
Berlich. p. 1. concl. 45. n. 6. contra Gail. 2.
obser. 25. n. 10. Covar. Var. resol. cap. 9. n. 1.
Jalon. Zafium & alios. Imò eadem præroga-
tiua ratione dotis gaudet mulieris hæredes
descendentes. d. l. 12. §. 1. v. exceptis. non
extranei. l. un. C. de Privil. dot. IV. is, qui in
refectionem vel conservationem rei oppigno-
ratae specialiter creditit. l. 5. & 6. ff. Qui potior
in pign. V. is, cujus pecunia res empta, & cui
insuper expressè obligata est. l. 7. C. Eod. VI.
is, qui hypothecam ex publico instrumento
sibi vendicat: quippe hic præfertur agenti ex
privato l. 11. C. Qui potior in pign. nisi hoc à
tribus testibus subscriptum sit. Gabriel de
Probat. concl. 11.

§. XI.

33) *Contraria* pignoris sunt modi, quibus sol-
vitur. Solvitur autem vel ratione *debiti*
principalis, vel ratione *sui ipsius*.

Ratione *debiti principalis* pignus solvitur
dupliciter I. ipso jure, si debitum extinctum
sit, videlicet per solutionem totius debiti. l. 11.
§. 1. ff. b. t. l. 6. ff. Quib. mod. pign. sol. aut
aliam satisfactionem, puta confusionem. l. 7.
l. 8. l. 95. §. 2. ff. de Solut. per novationem. l.
10. §. 1. ff. de Pignorat. act. l. 18. ff. de Novat.
per compensationem. l. 4. ff. Qui potior. in
pign. per acceptilationem. t. t. ff. & C. de Accep-
tilat. II. Ope exceptionis, si debitum remittat-
ur vel expressè, ut si creditor paciscatur cum
debitore de non petendo. l. 17. §. 2. ff. de Pact.
vel tacitè, ut si creditor reddat syngrapham de-
bitori suo. l. 7. C. de Remiss. pign. aut si debitor
absolvatur per sententiam Judicis, licèt ini-
quam l. 13. ff. Quib. mod. pign. vel hypoth. solv.
34) Ratione *sui ipsius* pignus solvitur I. lapsu
temporis, ad quod pignus, vel hypotheca
contracta est. l. 6. pr. ff. Quib. mod. pign. vel
hypoth. II. voluntate Creditoris pignus remit-
tentis, vel expressà, ut si paciscatur cum debi-

to, ne res, quæ hæcenus fuit pignori, amplius
pignoris maneat. l. 1. §. 1. & seq. ff. Eod. vel
tacitè; ut si rem oppignoratam creditor debi-
tori reddat. l. 3. ff. de Pact. aut debitore pignus,
seu hypothecam alienante ipse consentiat in
alienationem. l. 7. l. 8. §. 1. ff. Quib. mod. pign.
vel hypotheca solv. III. casu, nimirum, si extin-
guatur jus, quod debitor in re oppignorata
habuit l. 31. ff. h. t. vel si res ipsa, sed tota pereat.
l. 8. ff. Quib. mod. pign. vel hypoth. solv.

P A R S II.

De aliis Cautionibus.

Cautio*rum* genera sunt varia: alia enim
est, *simplex*, alia *juratoria*, alia *idonea*.
Cautio *simplex* est, quando nudà promissione
creditor securus redditur. Et hæc tunc suffi-
cit, quando jus sine addito cautionem exigit
per l. 3. C. de verb. & rer. signif. ubi nomine
cautionis nuda promissio dicitur significari.
Cautio *juratoria* præstatur, quando creditor
mediante juramento præstato à debitore red-
ditur securus. *Idonea* est vel *pignoratitia*,
vel *satisfactoria*. *Pignoratitia* est, quæ per
pignora; *Satisfactoria*, quæ per fidejussores
idoneos creditorem securum reddimus. Un-
de si jus requirat, cautionem idoneam, dandi
sunt fidejussores, vel pignora. l. 4. §. 8. ff. de
Fidecommis. libert. ubi quaeritur, quid sit ido-
neè cavere? & responderur: cavere satisfato,
vel pignoribus. Quòd si autem jus *satisda-*
tionem desideret, dandi sunt fidejussores, nec
sufficiunt pignora per l. 1. ff. qui *satisdare*
coguntur; ubi satisfacere dicitur, qui cavet da-
tis fidejussoribus per l. 7. ff. de Stipul. Prætor
ubi de Prætoris satisfactionibus dicitur, quòd
fidejussores desideret, nec pignoribus con-
tentæ sint: & per l. 9. §. 3. ff. de Pignorat.
act. & §. 41. Inst. de rerum divis. in quibus
locis satisfacere, & cavere pignoribus sibi invi-
cem opponuntur. Plura de his Civilistæ,
campus amplior est, quàm ut ingrediamur.